

Azınlıkça Dergisi ve Agos Gazetesi

15/7/2012

Herkül Millas

İrkçılığın hemen yanıbaşında böyle birden çıkıvereceğini hiç tahmin etmemiştim. İrkçılığı hep eski salgın hastalıklar gibi düşünmüşümdür: veba, kolera, sıtma, cüzam. İnsanlığın ağır bedeller ödediği felaketler gibi. Ama benden uzak, eskilerde kalmış, “bizim” değil başka toplumların yaşamış olduğu bir korkunç durumu sanki. Uygarlıkları yok etmiş büyük depremler, kentleri haritalardan silen işgaller ve talanlar, büyük yangınlar, soykırımlar... Bunları hiç yaşamadım. Yaşayacağımı hiç düşünmedim. Bunlar eskilerde kaldı, diyordum.

Oysa geçenlerde Atina’da Arnavut dostun sesinde o korkuyu sezdim: “Bunlar bizi istemiyor, artık geceleri sokağa çıkmıyorum, tanımadıklarımla konuşmuyorum, şivemden belli oluyor çünkü, durum hiç iyi değil.” Ben buna benzer cümleleri filmlerde duymuştum.

Nazilerin ortaya çıkmaya başladıkları dönemde Alman Yahudilerinin söyledikleri buna benzer şeylerdi. Bir tedirginlik; “belki o kadar da kötü olmaz” umudunu taşıyan kısık sesler: “Bizim köyde son seçimlerde Altın Şafak partisine kırk oy çıktı” dedi ötekisi yüzünde hafif tuhaf bir gülümseme. Neler yoktu o dudaklarda: çıkmazda olanın sözde gerçekçiliği, “böyle işte, durum bu” kabulü, korkmuyorum aldatmacası, karşı koymaya hazırım havası...

İlk kez böylesine toplu biçimde yabancı işçilerin kaldıkları barınaklara saldırıldığını okuyorum gazetelerde. Münferit olaylar derdik bir iki kişinin eskiden Afrikalıları, Uzak Doğuluları öldürdüklerinde. Şimdi aldatmaca bitmiş gibi: kentlerde “vatanperverler” yabancıları ülkeden kaçtırmak için gruplar halinde saldırıyorlar. Sopalar, zincirler, demir yumruklar ve tabii milli bayraklarla. Polisler yabancıları koruyor; otobüslere koyup kaçtırtıyor. Nereye götürdüklerini hiç öğrenemedim. Ama geçenlerde şimdiye kadar savcıların kimseyi saptayıp mahkemeye vermediğini okudum. Yurt dışından Yunanistan’a gelen yabancı insan hakları araştırmacılarının yalancısıyım.

Küçük kıza soruyorum: “Sınıfta sataşan oldu mu?”. “Hayır” diyor. Bebekken gelmiş ailesiyle yurt dışından, bir Yunanlı gibi konuşuyor ülkenin dilini. “Üstüne gelirlirse ciddiye alma, ne yaptıklarını bilmiyorlar çünkü. Cevap da verme. Özellikle üzülme. Onların ne diyeceği seni etkilemesin. Onlar değersiz insanlardır”. Bilmem başka ne diyebilirdim on yaşında bir çocuğa? Birden birilerinin, hatta düne kadar arkadaş bildiği birinin ona saldırmasına, aşağılamasına nasıl bir açıklama getirebilirdim? Onu nasıl koruyabilirim? Selin birilerini sürüklediğini uzaktan seyrederken herhalde böyle hissedersin. Gözlerimi gözlerine nasıl dikerim?

Eskiden duysak gülerdik. “Yunanlıların kanı Yunanlılara” sloganıyla kan bağışığı kampanyası düzenlemiş Altın Şafak.

İlk duyduğumda inanmadım, herhalde inanmak istemedim. Meğer doğruymuş. Kan verenlerin Yunan olması şartmış. Kimlik kontrolü yapılmıymış. Ve bu kan yine Yunanlılığı kanıtlanmış olanlara verilecekmiş.

Sonunda toplanan bu asil kan Atina’daki Sotiria Hastanesine bahşedilmiş. Ama hastane kabul etmemiş. Hastanenin müdürü Yannis Stefanu, hastane birimlerine talimat vererek bu tür ırkçı ayrımcılıkların söz konusu olamayacağını ve hastanede buna izin vermeyeceklerini bildirmiş. Açıklamasında “Kan bağışığında tüm hastalar için geçerli olan mevzuat ne ise hastanemizde bu uygulanacaktır. Herkes uluslararası kanunlar kapsamında kan bağışığında bulunuyor; bu da din, dil, ırk ve parti ayrımı gözetmeksizin bütün hastaların ihtiyacına göre dağıtılıyor, bu yönde hiçbir dış müdahaleyi kabul etmeyeceğiz” demiş.

Hastane Doktorları Birliği’nden yapılan açıklama da şöyle: “Hiçbir devlet hastanesinin bu tür bir uygulamayı kabul etmesi söz konusu olamaz. Bir devlet hastanesinin bu tür bir uygulamayı kabul ettiğine dair haberler yalan-yanlış ve bilimsellikten yoksun haberlerdir. Bir insanlık hakkını koruma adına her türlü hukuki ve sendikal önlemi alacağımızı bildiririz.” (Azınlıkça sitesi, 12.7.2012).

Benim anladığım, ırkçılığa karşı bir bilinçlenmenin ve direncin de başlamış olduğudur. Örneğin parlamentoda Altın Şafak partisinin başkanı konuşmaya başladığında sol partilerin milletvekilleri salondan çıktılar geçenlerde. Yunan toplumu Yunanlıların da ırkçı olabileceğini anlamaya başlamıştır herhalde. İrkçilik karşıtı konuşmalar ilk kez böylesine yaygın.

Bu da ırkçılığa karşı ilk ve en etkili ilk adımdır. Ama öte yanda ırkçı partinin sempatanları da artmakta. Yarın, kim bilir, belki özel bir hastane o “asil kanı” kabul ediverir. Mecliste artık ırkçıların sesi duyuluyor, yıllarca siyasilerin halledemediği sorunları dile getiriyorlar. Popülist

siyaset soldan sağa kayar oldu. Aşırı solun karşısında aşırı sağ kendi ütopyasını sunuyor. Seçimlerde yüzde yedi gibi bir güçle siyaset alanına girmiş olan bu sağ kalıcı olacak gibi.

İyimser olmak çok zor. Yine de eskiden beni rahatsız etmiş olan bir soru şimdi daha güncel: ırkçılığın gizli olanı mı, açık olanı mı daha tehlikelidir? Açık olanı, malum, tehdit ve saldıdır. Ama aynı zamanda bunun karşısında durumun bilinci de doğar, ırkçılığa tepki duyan toplumu daha uyanık kılar. Muhtemelen ırkçılıkla müdahale etme şartları gelişir. Ama hasıraltında akan ırkçılık daha tehlikeli olabilir.

Çünkü hiçbir dirençle karşılaşmadan toplumun içinde yayılabilir, “bizde ırkçılık yok” söylemiyle her yana bulaşabilir. Şimdiye kadar aslında bu ikinci türü yaşadık, bundan sonrasında “açık” biçimini yaşar olacağız. Yani ırkçılık yanibaşımızda olacak ve tepkiyi umuyor olacağız. İyimser senaryo ırkçılığın açık olan biçimiyle yaşamak olacaksa yaşamak artık eskisi gibi olmayacak demektir. Bari yüzde yedide kalsa!